

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Історичний факультет
Кафедра філософії та суспільних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри
соціальних і правових дисциплін

Анатолій БЕРЖАНІР
08 серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 04 ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань: 09 Біологія
Спеціальність: 091 Біологія
Освітня програма: Біологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» для здобувачів вищої освіти освітньої програми Біологія спеціальності 091 Біологія

Розробник: Запорожець М. О., кандидат філософських наук, доцент кафедри соціальних і правових дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальних і правових дисциплін
Протокол № 1 від 08 серпня 2022 року
В. о. завідувача кафедри

(підпис)

(Бержанір А. Л.)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії природничо-географічного факультету.

Протокол №1 від 08 серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії природничо-географічного факультету.

(підпис)

(Рожі І.Г.)

прізвище та ініціали)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	3/90	3/90
Курс	1	1
Семестр	2	2
Кількість змістових модулів із розподілом:	5	5
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, у тому числі:		
Аудиторні:	46	12
Лекційні	22	4
Семінарські / Практичні	24	8
Лабораторні	-	-
Самостійна робота	34	68
Індивідуальні завдання (есе)	10	10
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета: Формування розуміння принципів філософського осмислення світу за допомогою філософських категорій; вивчення різноманітних філософських вчень; засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності; створення умов для становлення у здобувачів вищої освіти світоглядно-методологічної культури, сприяння виробленню власної світоглядної позиції для самовдосконалення.

Завдання: сформувати у здобувачів вищої освіти теоретичні знання з філософії; розкрити суть основних понять курсу; виробити навички та вміння застосовувати теоретичні знання, набуті протягом навчання, у повсякденному житті і науковій діяльності.

3. Компетентності та програмні результати навчання за ОП.

Компетентності за ОП:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі біології при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування законів, теорій та методів біологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ФК12. Здатність працювати з різними джерелами інформації, аналізувати, інтерпретувати, синтезувати, узагальнювати та використовувати її для навчання

ФК13. Здатність застосовувати у професійній діяльності особистісні якості, а саме: комунікативність, відповідальність, рефлексивність, емпатійність, здатність до самоаналізу і самоуправління, фахового зростання.

Програмні результатами навчання за ОП:

ПРН2. Застосовувати сучасні інформаційні технології, програмні засоби та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення професійної діяльності.

ПРН7. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.

ПРН22. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на добросовісність, професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

ПРН23. Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Світогляд і філософія. Основні етапи і напрямки розвитку філософії.

Тема 1. Філософія, її походження, проблематика та функції. Походження терміна „філософія”. Світогляд і філософія. Особливості історичного виникнення філософії. Предмет філософії. Співвідношення філософії, науки, релігії та мистецтва. Філософські проблеми та дисципліни. Функції філософського знання.

Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу. Особливості східного та західного типів філософствування. Філософські школи Стародавньої Індії (веданта, міманса, вайшешика, санкх'я, ньая, йога, буддизм, джайнізм і чарвака-локаята). Давньокитайська філософія (Конфуцій, Лао-цзи).

Тема 3. Філософія Давньої Греції. Поняття античної філософії. Етапи її розвитку та загальні особливості. Мілетська школа (Фалес, Анаксимандр, Анаксімен). Геракліт Ефейський. Елейська школа (Ксенофан, Парменід, Зенон, Мелісе). Емпедокл і Анаксагор. Атомістична школа. Піфагорейці. Протагор і софісти. Сократ, Платон, Арістотель. Стоїцизм. Скептицизм. Неоплатонізм.

Тема 4. Середньовічна філософія. Витоки християнської філософії. Патристика. Августин Блаженний. Схоластика. Тома Аквінський. Реалізм і номіналізм. Арабська філософія (аль-Кінді, аль-Фарабі, Ібн-Сіна, аль-Газалі, Ібн-Рушд). Мойсей Маймонід.

Тема 5. Філософія Нового часу. Духовні процеси у Європі Нового часу та особливості розвитку філософії. Філософія Ф.Бекона і Р.Декарта. Матеріалізм Т. Гоббса. Поняття субстанції в філософії Б. Спінози.

Тема 6. Німецька класична філософія. Специфіка і місце німецької класичної філософії в історії філософської думки. Іммануїл Кант – творець німецької класичної філософії. Абсолютний ідеалізм Г.В.Ф. Гегеля.

Змістовий модуль 2. Сучасна філософія. Гносеологія.

Тема 7. Історико-філософський процес у Європі ХІХ ст. А. Шопенгауер як фундатор філософії життя. Світ як воля і уявлення. Екзистенціалізм С. К'єркегора. Переоцінка цінностей, нігілізм, воля до влади у творчості Ф. Ніцше.

Тема 8. Сучасна світова філософія. Передумови становлення марксизму та його філософії. Проблема відчуження людини, її пригноблення і свободи, ідея самозвільнення індивідів. Соціально-практична орієнтація марксистської філософії. Ленінська версія марксизму. Екзистенціалізм Ж.-П. Сартра і А. Камю. Психологія З. Фрейда. Психологія Е. Фрома.

Тема 9. Проблема пізнання у філософії. Поняття пізнання та його види. Гностицизм і агностицизм. Рівні і форми пізнання. Проблема істини в пізнанні. Істина та якісні характеристики знання.

Тема 10. Філософія України. Історичні умови формування філософської мудрості Київської Русі. Релігійні та філософські ідеї України XIV-XVII ст. Філософська думка України у XVIII-XIX ст. Академічна філософія України XIX ст. Новітня філософія України: проблеми та ідеї.

Тема 11. Соціальна філософія. Філософський аналіз суспільства. Людина як суб'єкт історичного процесу. Особистість в історії. Філософське осмислення глобальних проблем людства.

Змістовий модуль 3. Етика та естетика

Тема 12. Особливості функціонування моралі у суспільстві. Моральні виміри особистості і суспільства. Найважливіші моральні та етичні вчення. Загальні моральні поняття. Моральний досвід. Етика ділового спілкування.

Тема 13. Естетична діяльність як предмет філософської рефлексії. Естетика - теорія естетичної діяльності. Системність естетичних знань. Естетика - наука про естетичне багатство дійсності та мистецтва. Поліфункціональність мистецтва. Ціннісний та інтерпретаційний аналіз в художньому спілкуванні.

Змістовий модуль 4. Сутність та соціальна природа релігії

Тема 14. Філософські і соціальні проблеми дослідження релігії. Соціальна суть релігії. Аналіз світових релігій. Будизм. Християнство. Іслам. Форми функціонування релігієзнавства: світська й конфесійна (богослов'я). Предмет, об'єкт, принципи, методи релігієзнавства як науки. Структура, мета і завдання курсу.

Концепції походження релігії. Характеристика релігійної свідомості, релігійної діяльності, релігійних організацій як структурних компонентів релігії. Суспільні функції релігії. Авторитарна та гуманістична тенденції в релігіях. Класифікація релігій. Релігійний і науковий світогляди.

Історія становлення буддизму. Сіддхартха Гаутама як його засновник. Благородні істини буддизму, концепція спасіння, вісімковий шлях до нірвани. Морально-етичні принципи буддизму, культова практика, священні тексти. Основні течії буддизму, його поширення у світі. Походження ісламу. Мекканський і мединський періоди становлення релігії. Пророка діяльність Мухаммеда. Коран і Сунна. Принципи мусульманської віри, культові особливості. Морально-етичні норми. Мусульманське право. Течії ісламу. Сучасна соціально-політична доктрина ісламу. Іслам в Україні: історія і сучасний стан.

Тема 15. Християнство: генеза віровчення, культ та сакральна література. Сучасний стан Християнства та сучасні напрями. Соціально-економічні, психологічні, ідеологічні передумови виникнення християнства. Історія становлення християнства як світової релігії. Вселенські собори - етапи формування основних догматів християнства. Поділи християнської церкви.

Біблія - священна книга християн. Структура, мова, переклади Біблії, Біблія в Україні. Засади християнської моралі. Християнська концепція гріховності та спасіння.

Сучасний стан православ'я у світі. Автокефальні церкви Вселенського православ'я. Особливості православного віровчення і культу. Українське християнство: особливості,

віхи історії. УПЦ, УАПЦ, УПЦ КП. Міжконфесійне протистояння. Проблема утворення в Україні єдиної помісної православної церкви.

Католицькі напрями. Особливості віровчення, культової обрядовості, організаційної структури, соціальної доктрини РКЦ. Постать папи римського. Модернізм сучасного католицизму. РКЦ в Україні.

Причини виникнення УГКЦ. Берестейська церковна унія. Історія греко-католицької церкви, сучасний стан. Характерні ознаки віровчення й культу.

Причини виникнення протестантизму. Постать М.Лютера. Характеристика постулатів протестантизму. Ранні та пізні протестантські течії. Баптизм, адвентизм, п'ятидесятництво, єговізм. Сучасний протестантизм в Україні.

Екуменізм та його роль у контексті сучасних міжрелігійних відносин.

Змістовий модуль 5. Логіка

Тема 16. Історична генеза та концептуальні основи науки логіки. Теоретичні та практичні засади формування критичного мислення. Роль сприймання у баченні представників «Вайшешіки». Апорії Зенона: смисл та резонанс в історії науки. Арістотель, Ф. Бекон, І.Кант: компаративність логічних концепцій. Сутність і структура процесу мислення. Зв'язок мислення і мови. Логічні форми мислення (поняття, судження, умовивід). Поняття формалізації. Істинність і формальна правильність міркувань. Зв'язок логіки і мови. Мовні еквіваленти вираження основних форм міркування. Семіотична концепція мови. Мова як знакове і структурне опосередкування між людиною і буттям. Специфічність та загальнолюдський характер логічних законів. Ідеал наукового мислення: генеза концепції.

Можливості ясного висловлювання думки (на основі поглядів Г. Фреге, Б. Расела, Л. Вітгенштайна). Методи встановлення причинних зв'язків іменами (Аналогія, строга аналогія, нестрога аналогія). Умови підвищення ймовірності висновків за аналогією.

Ентимема та правила перетворення. Розділові умовиводи. Умовні умовиводи. Взаємозв'язок індукції та дедукції в процесі міркування.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Світогляд і філософія. Основні етапи і напрями розвитку філософії												
Тема 1. Філософія, її походження, проблематика та функції	7	2	2		1	3	8	1	1		1	5
Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу	7	2	2		1	3	6				1	5
Тема 3. Філософія Давньої Греції	7	2	2			3	6		1			5
Тема 4. Середньовічна філософія.	7	2	2			3	5					5
Тема 5. Філософія Нового часу	6	1	2			3	6		1			5
Тема 6. Німецька класична	3	1				2	5					5

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
філософія												
Разом за змістовим модулем 1	37	10	10		2	17	36	1	3		2	30
Змістовий модуль 2. Сучасна світова філософія. Гносеологія												
Тема 7. Історико-філософський процес у Європі ХІХ ст.	7	2	2			2	4					4
Тема 8. Сучасна світова філософія	8	2	2		1	3	7	1	1		1	4
Тема 9. Проблема пізнання у філософії	5		2		1	2	5				1	4
Тема 10. Філософія України	7	2	2		1	2	6		1		1	4
Разом за змістовим модулем 2	27	6	8		3	9	22	1	2		3	16
Змістовий модуль 3. Етика та естетика												
Тема 11. Людина, її буття як предмет філософського осмислення	4		1		1	2	7		1		1	5
Тема 12. Соціальна філософія	6	2	1		1	2	6				1	5
Разом за змістовим модулем 3	10	2	2		2	4	13	0	1		2	10
Змістовий модуль 4. Сутність та соціальна природа релігії												
Тема 13. Філософські і соціальні проблеми дослідження релігії. Соціальна суть релігії. Аналіз світових релігій. Будизм. Християнство. Іслам	6	2	1		1	2	7	1	1		1	4
Тема 14. Християнство: генеза віровчення, культ та сакральна література. Сучасний стан Християнства та сучасні напрями	4		1		1	2	5				1	4
Разом за змістовим модулем 4	10	2	2		2	4	12	1	1		2	8
Змістовий модуль 5. Логіка												
Тема 15. Історична генеза та концептуальні основи науки логіки. Теоретичні та практичні засади формування критичного мислення	7	2	2		1	2	7	1	1		1	4
Разом за змістовим модулем 5	7	2	2		1	2	7	1	1		1	4
Усього годин	90	22	24	0	10	36	90	4	8		10	68
Модуль 2												
ІНДЗ					10						10	
Усього годин	90	22	24		10	34	90	4	8		10	68

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Філософія, її походження, проблематика та функції	2	
2.	Філософія Стародавнього Сходу	2	
3.	Філософія Давньої Греції	2	
4.	Середньовічна філософія.	2	
5.	Філософія Нового часу	2	
6.	Німецька класична філософія	2	2
7.	Історико-філософський процес у Європі XIX ст.	2	2
8.	Сучасна світова філософія	2	2
9.	Проблема пізнання у філософії	2	
10.	Філософія України	2	
11.	Людина, її буття як предмет філософського осмислення		
12.	Соціальна філософія	1	2
13.	Філософські і соціальні проблеми дослідження релігії. Соціальна суть релігії. Аналіз світових релігій. Будизм. Християнство. Іслам	1	
14.	Християнство: генеза віровчення, культ та сакральна література. Сучасний стан Християнства та сучасні напрями	1	
15.	Історична генеза та концептуальні основи науки логіки. Теоретичні та практичні засади формування критичного мислення	1	
Усього годин		24	8

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Філософія, її походження, проблематика та функції	3	4
2.	Філософія Стародавнього Сходу	3	4
3.	Філософія Давньої Греції	3	4
4.	Середньовічна філософія.	3	4
5.	Філософія Нового часу	2	4
6.	Німецька класична філософія	2	4
7.	Історико-філософський процес у Європі XIX ст.	2	4
8.	Сучасна світова філософія	2	5
9.	Проблема пізнання у філософії	2	5
10.	Філософія України	2	5
11.	Особливості функціонування моралі у суспільстві	2	5
12.	Естетична діяльність як предмет філософської рефлексії	2	5
13.	Філософські і соціальні проблеми дослідження релігії. Соціальна суть релігії. Аналіз світових релігій. Будизм. Християнство. Іслам	2	5
14.	Християнство: генеза віровчення, культ та сакральна література. Сучасний стан Християнства та сучасні напрями	2	5
15.	Історична генеза та концептуальні основи науки логіки. Теоретичні та практичні засади формування критичного мислення	2	5
Усього годин		34	68

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи здобувача вищої освіти навчально-дослідницького характеру.

Мета ІНДЗ. Самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань здобувача вищої освіти з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст ІНДЗ. ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Структура ІНДЗ (орієнтовна):

1) есе

Порядок подання та захист ІНДЗ

1. Есе подається у електронному вигляді з титульною сторінкою стандартного зразка (обсяг есе – 1,5 тис. слів)
2. ІНДЗ подається викладачу, який веде семінари з даної дисципліни не пізніше ніж за два тижні до останнього семінарського заняття.
3. Оцінка з ІНДЗ виставляється на заключному занятті з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом есе.
4. Оцінка за ІНДЗ є обов'язковим компонентом іспитової оцінки і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу.

Теми для есе з курсу «Філософія»

1. Охарактеризуйте найважливіші особливості міфологічного, релігійного та буденного світоглядів, їх відмінності від філософського світогляду.
2. Розкрийте зміст основних функцій філософії.
3. Порівняйте основні характеристики цивілізацій східного та західного типів.
4. Охарактеризуйте основні ідеї та ідейні здобутки провідних філософських шкіл Стародавньої Індії.
5. Охарактеризуйте найважливіші особливості філософії Геракліта Ефеського.
6. Поясніть негативні та позитивні сторони діяльності давньогрецьких софістів.
7. Розкрийте зміст та значення основних ідей Платона.
8. Поясніть значення провідних ідей філософії Арістотеля.
9. Розкрийте і поясніть основні відмінності у світогляді античності і європейського Середньовіччя.
10. Окресліть історичний зміст концепції „подвійної істини”.
11. Розкрийте особливості та оригінальність роздумів Б. Паскаля про людину.
12. Які принципові зміни в науковій і філософській картині світу відбулися в Новий час?
13. У чому полягає відмінність між розсудком та розумом у філософії І. Канта?
14. Окресліть основні особливості філософської позиції Л. Фейєрбаха.
15. Порівняйте філософські позиції А. Шопенгауера та С. К'єркегора.
16. Охарактеризуйте основні ідеї філософії Ф. Ніцше.
17. Охарактеризуйте теоретичні засади філософії марксизму.
18. Поясніть особливості соціальної доктрини марксизму.

19. Охарактеризуйте вихідні ідеї екзистенціалізму.
 20. Порівняйте провідні ідеї фрейдизму та неофрейдизму.
 21. Охарактеризуйте особливості, об'єкт, форми, переваги та недоліки раціонально-логічного мислення.
 22. Які ви знаєте рівні та форми пізнання?
 23. Розкрийте взаємозв'язок земного й потойбічного життя в інтерпретації християнства.
 24. Проаналізуйте філософське обґрунтування існування Бога.
 25. Охарактеризуйте доктрину ненасильства М. Ганді.
 26. Розкрийте особливості ненасильства в християнстві.
 27. Міфологія і філософія як форми знання: єдність і відмінність.
 28. Роль філософії в індивідуальному розвитку людини.
 29. Філософія як спосіб життя.
 30. Даосизм і конфуціанство як лінії розвитку філософії і культури Китаю.
 31. Філософська спадщина Індії і сучасність.
 32. Антична філософія і західноєвропейська культура: пошук ідентичності.
 33. Сократ: проблема людини та діалогічної природи філософського знання.
 34. Здобутки філософських шкіл пізньої античної філософії.
 35. Віра і знання: проблема розмежування.
 36. Схоластика і містика як провідні напрями середньовічної філософії: тотожне та відмінне.
 37. Провідні ідеї містики та їх роль у людському самоусвідомленні.
 38. Принципи універсального сумніву Р. Декарта і сучасна наука.
 39. Антропологія та філософія духу Б. Спінози.
 40. Вчення Б. Паскаля про людину та її місце в світі.
 41. Проблема моралі у філософії І. Канта.
 42. Антропологічні та соціальні ідеї Г. Гегеля.
 43. Песимістична етика А. Шопенгауера та її сучасна оцінка.
 44. С. К'єркегор як попередник екзистенціалізму.
 45. Концепція переоцінки цінностей у філософії Ф. Ніцше.
 46. Марксистсько-ленінська філософія: міф чи реальність?
 47. З. Фрейд: теоретичні та світоглядні аспекти вчення.
 48. Проблема людини в екзистенціальній філософії.
 49. Проблема насильства в психоаналізі Е. Фрома.
 50. Істина, правда, омана в пізнанні та практичному житті.
 51. Напівправда: її природа та соціальні функції.
 52. Інтуїція у процесі пізнання та творчості.
 53. Масова свідомість: закономірності та деформації. Феномен натовпу.
 54. Філософські форми усвідомлення Бога: теїзм, деїзм, пантеїзм.
 55. Духовна сутність релігії.
 56. Проблема ненасильства в релігії.
 57. Суперечності сучасного світу і моделювання майбутнього.
 58. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх розв'язання.
 59. Криза світової цивілізації на рубежі ХХ-ХХІ ст.: можливі варіанти виходу.
- Здобувачі вищої освіти можуть запропонувати свою тему роботи, попередньо узгодивши її з викладачем.

9. Методи навчання

Лекції з використанням сучасних інформаційних технологій; семінарські заняття з використанням інтерактивних методів у процесі обговорення; виконання творчих завдань в ході підготовки ІНДЗ.

Методичне забезпечення: опорні конспекти лекцій; інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); нормативні документи; підручники.

10. Методи контролю

Поточне оцінювання під час семінарських занять, оцінка за роботу над темами, винесення для самостійного опрацювання, ІНДЗ, модульний і підсумковий контроль.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою. Отримані бали переводяться в оцінку за європейською кредитно-трансферною системою з відповідною інтерпретацією за національною.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
69–74	D	задовільно	
60–68	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді поступового накопичення балів, отриманих упродовж вивчення всіх змістових модулів навчальної дисципліни та балів, отриманих за виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.

У випадку підвищення загальної рейтингової оцінки, за умови отримання не менше 60 рейтингових балів, здобувач вищої освіти може скласти екзамен у вигляді відповіді на запропоновані питання, передбачені тематикою навчальної дисципліни. Оцінка за відповідь включається до загального рейтингу та оцінюється в межах 1–10 балів.

Відповідь здобувачів вищої освіти на екзамені з дисципліни оцінюється за 10-бальною шкалою.

Критерії оцінювання відповіді на екзамені

Бали за відповідь на екзамені	Критерії оцінки
10–9	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст питань. Дає правильну відповідь на 100–90% тестових питань.
8–7	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст питань. Наявні несуттєві помилки та незначні неточності. Дає правильну відповідь на 89–75% тестових питань.
6–5	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст без аналізу, обґрунтування та аргументації питань. Дає правильну відповідь на 74–60% тестових питань.
4–3	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, викладає його фрагментарно. Недостатньо розкриває зміст питань. Дає правильну відповідь на 59–35% тестових питань.
2–1	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст питань. Наявні суттєві помилки. Дає правильну відповідь на 34–1% тестових питань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання здобувачів вищої освіти з дисципліни оцінюється за 10-бальною шкалою.

Критерії оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання

Бали за виконання індивідуального навчально-дослідного завдання	Критерії оцінки
10–9	Робота виконана згідно всіх вимог. Наявна презентація. Захист.
8–7	Робота виконана згідно всіх вимог. Наявна презентація.
6–5	Робота виконана з несуттєвими помилками та незначними неточностями. Наявна презентація.
4–3	Робота виконана з помилками та неточностями. Наявна презентація.
2–1	Робота виконана з суттєвими помилками та значними неточностями. Відсутня презентація.

Поточний контроль навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з дисципліни оцінюється за 5-бальною, для Т₁₅ – 10-бальною шкалою.

Критерії поточного оцінювання

Бали за усну, письмову відповідь або тестування	Критерії оцінки
5 / Т ₁₅ (10-9)	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Дає правильну відповідь на 100–90% тестових питань.

4 / T ₁₅ (8-7)	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Наявні несуттєві помилки та незначні неточності. Дає правильну відповідь на 89–75% тестових питань.
3 / T ₁₅ (6-5)	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст без аналізу, обґрунтування та аргументації теоретичних питань та практичних завдань. Наявні окремі суттєві помилки та неточності. Дає правильну відповідь на 74–60% тестових питань.
2 / T ₁₅ (4-3)	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, викладає його фрагментарно. Недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Наявні суттєві помилки та неточності. Дає правильну відповідь на 59–35% тестових питань.
1 / T ₁₅ (2-1)	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст теоретичних питань та практичних завдань. Наявні суттєві помилки. Дає правильну відповідь на 34–1% тестових питань.

0 балів отримує здобувач вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти у будь-якій формі. Не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (денна форма навчання)

Модуль 1															Модуль 2 (ІНДЗ)	Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		Зміст. мод. 5				
T ₁	T ₂	T ₃	T ₄	T ₅	T ₆	T ₇	T ₈	T ₉	T ₁₀	T ₁₁	T ₁₂		T ₁₃	T ₁₄	T ₁₅			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	2	3		2	3	5	25	10	100

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти з усіх видів виконуваних робіт (теоретична підготовка, ІНДЗ, підсумковий контроль) оцінюється кількістю відповідно до шкали, наведеної в «Тимчасовому положенні про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців» в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (заочна форма навчання)

Модуль 1															Модуль 2 (ІНДЗ)	Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		Зміст. мод. 5				
T ₁	T ₂	T ₃	T ₄	T ₅	T ₆	T ₇	T ₈	T ₉	T ₁₀	T ₁₁	T ₁₂		T ₁₃	T ₁₄	T ₁₅			
2	2	2	2	2	10	10	10	2	2	2	10		2	1	1	25	15	100

13. Рекомендована література

Основна

1. Абрамович С.Д. Релігієзнавство: Підручник. К.: Дакор, 2004. 508 с.
2. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. К.: „Генеза”, 1996. 558 с
3. Бертран Рассел. Історія західної філософії. К.: „Основи”, 1995. 759с.
4. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії: Підручник. К.: Либідь, 2001. 408 с.
5. Брайєн Девіс. Вступ до філософії релігії. К.: „Основи”, 1996. 269 с.
6. Брайчевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі. К.: Наук, думка, 1988. 259 с.
7. Габрієлян О.А., Кальной І.І., Цветков О.П. Філософія історії. К.: Академвидав, 2010. 216 с.
8. Горський В.А. Адвентизм: історія і сучасність. К.: Знання, 1987. 47 с.
9. Дротянко Л.Г. Філософія наукового пізнання. К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. 224 с.
10. Запорожець М.О. Філософія. Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. 222 с.
11. Лубський В.І. Релігієзнавство. К.: Вілбор, 1997. 480 с.
12. Причепій Є. М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.:Видавничий центр «Академія», 2009. 592 с.
13. Русин М.Ю., Огородник І.В. Історія української філософії. К.: Академвидав, 2008. 624 с.
14. Щерба С.П. Філософія. К.: Кондор, 2007. 452 с.

Допоміжна

1. Брайчевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі. К.: Наук, думка, 1988. 259 с.
2. Горський В.А. Адвентизм: історія і сучасність. К.: Знання, 1987. 47 с.
3. Дейвіс Б. Вступ до філософії релігії. К.: Основи, 1996. 269 с.
4. Докаш В.І. Загальне релігієзнавство. Чернівці: Рута, 2004. 375 с.
5. Запорожець М. О. Філософські аспекти сучасної освіти. Соціальний розвиток сільських регіонів : колектив. моногр. вип. 3. / за ред. А. М. Шатохіна, М. В. Костюк. Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. С. 222–228.
6. Запорожець М.О., Бержанір А.Л. Особливості формування навичок філософського аналізу науки у здобувачів PhD програм: Наукові інновації та передові технології (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. Київ. 2022. № 8(10) 2022. С.22-30.
7. Запорожець М.О., Бержанір А.Л. Проблема духовності в українській філософії ХІХ – початку ХХ ст.: Наукові інновації та передові технології (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. Київ. 2022. № 9(11) 2022. С.78-87.
8. Філософія науки та інновацій: навч. пос. для закладів вищ. освіти / МОН України, Уманський держ. пед. Ун-т імені Павла Тичини; уклад.: А.Л. Бержанір, М.О.Запорожець, Т.В. Кожушко. Умань: Візаві, 2022. 201 с.
9. Сележан І.Ю. Теоретичне релігієзнавство. Чернівці: Рута, 2003. 143 с.
10. Шевченко В.М. Словник-довідник з релігієзнавства. К.: Наукова думка, 2004. 557 с.
11. Шевченко В.М. Словник-довідник з релігієзнавства. К.: Наукова думка, 2004. 557 с.

14. Інформаційні ресурси

1. www.mon.gov.ua – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України
2. www.nbu.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім.Вернадського
3. http://udpu.org.ua/viewpage.php?page_id=79 – електронні ресурси наукової бібліотеки УДПУ ім. Павла Тичини